

Hazelaan 5, woonhuis

Adres	Hazelaan 5
Postcode	2243 EJ
Kadastraal nummer	F9607
Naam	De Paddestoel
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermd monument	1
Benoeming onderdelen complex	Woonhuis
Oorspronkelijke functie	Wonen
Datering/Bouwjaar	1957

Omvang bescherming

De bescherming betreft het WOONHUIS.

Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering.

De tableaus aan de voorgevel behoren niet tot het oorspronkelijke ontwerp en vallen buiten de bescherming.

Inleiding

In 1957 vond de bouw van dit woonhuis voor N.F. van Gelder-Schrijver door architect A. Fokke van Duyn uit Den Haag in modernistische stijl plaats. Van Gelder-Schrijver was kunsthistorica en gespecialiseerd in de zeventiende-eeuwse schilder- en prentkunst in Nederland. Ze schreef, soms samen met haar echtgenoot J.G. van Gelder, verschillende publicaties.

De ramen van het huis zijn vernieuwd, waarbij de indeling gewijzigd is, maar wel de verticale belijning is behouden. Op de begane grond aan de voorzijde is de indeling behouden.

Over de architect

Adriaan Fokke van Duyn (1923-2006) stond bekend om zijn informele functionele architectuur. Ontwerpen was voor hem het scheppen en geleden van ruimte waarin men zich vrij en informeel moest kunnen bewegen. Hij bezat een eigen atelierwoning in Nootdorp. Naast zijn architectenpraktijk gaf hij les aan studenten binnenhuisarchitectuur aan de Academie St. Joost in Breda.

Ondanks diverse andere opdrachten, zoals een boerenleenbank in zijn woonplaats, lag het zwaartepunt van zijn werk op woningbouw. Hij behoorde daarmee tot de groep architecten, zoals

Herman Haan, Hein Salomonson, vader en zoon Rietveld, die het veld van de villabouw in de jaren vijftig en zestig in Nederland bestreek. De woningen bezaten doorgaans heldere functionele plattegronden en een herkenbare typologie.

Voor Fokke van Duyn was de samenhang met de omgeving eveneens van cruciale betekenis. Dat blijkt duidelijk uit de verschillende villa's en landhuizen die hij in Wassenaar ontwierp. Een van de eerste waren een villa aan de Groot Haesebroekseweg 47 uit 1951 en Koekoekslaan 5 ('t Kopje) uit 1952. Het woonhuis aan Dwarsweg 1 (1953-54) volgde, dat bestond uit een rechthoekige bouwmassa met een licht hellend lessenaarsdak met overstek. Op een van de bouwdelen bevond zich een dakterras met een grote pergola. Het bood uitzicht op de duinen. Dit element keerde terug bij de meeste villa's, evenals de nadrukkelijke scheiding tussen het woon- en slaapgedeelte, de gesloten voorgevel en open tuinzijde en de witte kleur voor zowel de binnen- als buitenmuren. De kenmerken typeerden ook het werk aan de Bloemcamplaan 59 uit 1954 en de villa's die in 1956 aan de Konijnenlaan 25a en Koekoekslaan 1 naar zijn ontwerp tot stand kwamen.

Villa 'De Paddestoel' aan de Hazelaan uit het navolgende jaar onderscheidde zich door de bijzondere constructie van een bouwlaag op een doosvormig onderstel. Daarbij was de toepassing van baksteen uitzonderlijk. De villa's aan de Slingerweg 13 en de Kievitslaan 30 uit 1958 kort daarna toonden weer typerende open-dicht toepassing, de royale dakterrassen en witte kleur. In het begin van de jaren zestig werd het Fokke van Duyns idioom vrijer. Het platte dak verdween en maakte plaats voor lage dakhellingen met verschillende nokhoogten. Gevels werden afgewerkt met hout. Illustratief voor deze verandering was onder andere Villa Artemis, eveneens in Wassenaar (hoek Wassenaarseslag-Pieter Postlaan) uit 1963.

Aan het eind van de jaren zestig ontwierp Fokke van Duyn in het Uitbreidingsplan Het Wandelbos in Tilburg een complex van 44 eengezinswoningen.

Van al Fokke van Duyns werken in Wassenaar zijn er slechts enkele in een redelijk gave staat bewaard gebleven; De Paddestoel is niet alleen opmerkelijk qua vorm maar ook het meest gaaf bewaarde werk.

Over de wijk

Het huis is gelegen in een kleine buurt ten westen van de Jagerslaan, bestaande uit de Hazelaan en de Hertelaan. Aan de Hertelaan ligt het van rijkswege beschermde complex De Vrije Blick, dat bestaat uit een woonhuis met tuinaanleg en diverse bijgebouwen en een toegangshek, alle ontworpen rond 1917 door architect W.A. Lensvelt in Engelse landhuisstijl. Een van de eerste woningen in dit buurtje zal Hazelaan 15 uit 1911 zijn. Aan de Hazelaan 4 staat een villa van Co Brandes uit 1925. Aan de Hertelaan 1, op de hoek met de Hazelaan, staat een groot landhuis van architect Van Lindonk uit 1928.

Stedenbouwkundige aspecten

Het huis ligt op een groot perceel, geheel vrijgelegen met rondom een tuin. Vanaf de straat is er een toegangspad naar de entree. Rechts is er een autooprit.

Architectonische beschrijving¹

Het huis bestaat uit een vierkante onderbouw met daarop een aan alle zijden uitkragend, rechthoekig volume. Op de begane grond bevindt zich een entree; de verdieping daarboven is de woonverdieping. Het huis bestaat uit een onderbouw van twee dragende bakstenen muren met daarop een betonnen constructie met gemetselde gevelvlakken in halfsteensverband en grote glasoppervlakken. De betonnen constructie is witgeschilderd en werkt als horizontale belijning; de baksteen is in schoon werk uitgevoerd. Tussen de vensters bevinden zich smalle, bakstenen muurdammen.

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

Interieur

Intern is met name het trappenhuis met spiltrap en lichtkoepel van belang. Daarnaast zijn de bakstenen muurdammen tussen de vensters (in exterieur in schoon werk) binnen in het zicht (witgeschilderd).

Waardstelling

Het woonhuis is vanwege de cultuurhistorische - , architectuurhistorische - en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar;
- vanwege de plaats die dit huis inneemt in het oeuvre van architect Fokke van Duyn;
- als voorbeeld van een huis in modernistische stijl, een stijl die zeldzaam is in Wassenaar;
- vanwege de gave hoofdvorm en het markante silhouet daarvan;
- vanwege het voor Wassenaar uitzonderlijke woonconcept (wonen op de verdieping);
- vanwege de ligging binnen een van rijkswege beschermd dorpsgezicht, namelijk 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de beeldondersteunende ligging aan de Hazelaan.

Bijlagen

Foto's situatie 2012; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse 16 juli 2012; www.bonas.nl;
Buffinga, A., 'Recent werk van A. Fokke van Duyn', *Bouw*, jrg 21, 38(1966), 1456-1465;
Fokke van Duyn, A., 'Landhuis aan de Dwarsweg te Wassenaar', *Bouwkundig Weekblad*, jrg 72, 29-30(1954), 258-262;
Fokke van Duyn, A., 'Landhuis te Wassenaar', *Bouw*, jrg 13, 48(1958), 1250-1251 (over Slingerweg 13);
Fokke van Duyn, A., 'Woonhuis te Wassenaar', *Bouw*, jrg 13, 48(1958), 1246-1249 (over huis Konijnenlaan /hoek Nachtegaallaan);
Fokke van Duyn, A., 'Bungalow aan de Koekoekslaan te Wassenaar', *Bouwkundig Weekblad*, jrg 76, 17(1958), 203-205;
Fokke van Duyn, A., 'Woonhuis te Wassenaar', *Bouwkundig Weekblad*, jrg 78, 21(1960), 461-463 (Woonhuis Van Keppel);
Groenendijk, P., 'Het eigen huis. Hedendaagse villawijken in Nederland', *Archis* 3(1995), 28-33;
'Moderne bouwkunst in Wassenaar 1900-1965', 2007, uitgave Comité Open Monumentendag Wassenaar.